

PREHLAD VYBRANÝCH ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

za obdobie január 2014

I. senát

Nález:

spisová značka	I. ÚS 211/2012
sudca spravodajca	Marianna Mochnáčová
druh konania	čl. 127 ods. 1 ústavy konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – v časti vyhovené – v časti nevyhovené
dátum rozhodnutia	11. decembra 2013
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovateľ namietal porušenie označených práv uznesením najvyššieho súdu a rozsudkom krajského súdu.</p> <p>Sťažovateľ bol ako odporca účastníkom konania vedeného okresným súdom «Žalobou na Okresnom súde... sa navrhovateľ domáhal ochrany osobnosti tak, aby súd uložil sťažovateľovi... verejne sa ospravedlniť pred sudcami a administratívnymi pracovníkmi Okresného súdu ... presne určeným textom a... žiadal, aby sťažovateľovi bola uložená povinnosť zaplatiť mu z titulu nemajetkovej ujmy sumu 6.638,78 eur. Navrhovateľ... návrh... odôvodnil skutočnosťou, že sťažovateľ vo funkcii predsedu okresného súdu použil výraz „chrapúň“ na pracovnej porade Okresného súdu ... a tým zasiahol do práva na ochranu osobnosti navrhovateľa, do jeho práva na občiansku česť a dôstojnosť.»</p> <p>Okresný súd rozsudkom zaviazal sťažovateľa zaplatiť navrhovateľovi sumu 1 500 € a vo zvyšnej časti návrh zamietol. Proti výroku rozsudku okresného súdu, ktorým návrhu vyhovel, podal sťažovateľ odvolanie. O odvolaní sťažovateľa bolo rozhodnuté rozsudkom krajského súdu tak, že rozsudok vo výroku o povinnosti sťažovateľa zaplatiť navrhovateľovi 1 500 € potvrdil.</p> <p>Proti rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie, ktoré odôvodnil tým, „... že v konaní pred odvolacím súdom došlo k vadám uvedeným v § 237 O. s. p., keďže sťažovateľovi sa postupom a rozhodnutím odvolacieho súdu odňala možnosť konať pred súdom /§ 241 ods. 2 písm. a) v spojení s § 237 písm. f) O. s. p./ a napadnutý rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci /§ 241 ods. 2 písm. c) O. s. p./ Sťažovateľ videl odňatie možnosti konať pred súdom v zásade v dvoch smeroch, a to, že sa odvolací súd (porušovateľ 2/) vôbec nezaoberal meritom odvolania, nevysporiadal sa s odvolacími dôvodmi, jeho rozhodnutie je nepreskúmateľné a arbitrárne, a ďalej, že súd prvého stupňa nevykonal navrhované dokazovanie a tento nedostatok v konaní a rozhodnutí súdu prvého stupňa nebol zhojený ani v odvolacom konaní.“</p> <p>Uznesením najvyššieho súdu bolo dovolanie sťažovateľa odmietnuté.</p>
ratio decidendi	<p>Ústavný súd z obsahu sťažnosti, k nej pripojených listinných dôkazov, ako aj zo spisu okresného súdu zistil, že žalobca sa žalobou okrem iného domáhal voči sťažovateľovi ochrany osobnosti tak, že navrhol, aby súd uložil sťažovateľovi verejne sa ospravedlniť pred sudcami a administratívnymi pracovníkmi okresného súdu, a ďalej žiadal, aby bola sťažovateľovi uložená povinnosť zaplatiť mu z titulu nemajetkovej ujmy sumu 6 638,78 €.</p>

V priebehu konania zoberal žalobca žalobu v časti, ktorou sa domáhal ospravedlnenia späť. Okresný súd rozsudkom konanie v časti, ktorou sa žalobca domáhal ospravedlnenia, zastavil a vo zvyšnej časti žalobu zamietol. O odvolaní proti rozsudku okresného súdu rozhodol na základe odvolania podaného žalobcom krajský súd rozsudkom tak, že rozsudok potvrdil. Rozsudok krajského súdu napadol sťažnosťou na ústavnom súde žalobca. O sťažnosti rozhodol ústavný súd nálezom č. k. III. ÚS 196/08-28 zo 14. októbra 2008 (ďalej len „náleží ústavného súdu“) tak, že vyslovil, že krajský súd rozsudkom z marca 2008 porušil základné právo žalobcu podľa čl. 19 ods. 1 ústavy, rozsudok zrušil a prikázal krajskému súdu vo veci ďalej konať.

Žalobca a sťažovateľ uzatvorili v máji 2008 dohodu o urovnaní, v ktorej sa okrem iného uvádza:

„Účastníci tejto dohody sa dohodli, že účinnosťou tejto dohody zanikajú všetky nároky žalobcu voči žalovanému uplatňované v Sporoch a to najmä, no nielen:

*- nároky vyplývajúce z ochrany žalobcovej osobnosti a to nároky negatívne, reštitučné a satisfakčné a nároky na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch a
- nároky na náhradu všetkých trov Sporov.*

Zároveň sa touto dohodou žalobca zaväzuje pri podpise tejto dohody vziať späť návrhy na začatie konania vo všetkých Sporoch, pričom sa týmto výslovne vzdáva nárokov na náhradu trov konania týchto Sporov a tieto si nebude uplatňovať. Žalobca sa touto dohodou zároveň výslovne vzdáva všetkých trov konania v spore...“

Po zrušení rozsudku krajského súdu vo veci opätovne rozhodoval krajský súd, ktorý uznesením zrušil rozsudok okresného súdu a v rozsahu zrušenia vrátil vec okresnému súdu na ďalšie konanie. Okresný súd vo veci opätovne rozhodol rozsudkom z mája 2010. V relevantnej časti odôvodnenia rozsudku okresného súdu sa uvádza: *„Z vykonaného dokazovania bolo preukázané a ustálené, že konaním odporcu v prvom rade bolo zasiahnuté do práva na ochranu osobnosti navrhovateľa, do jeho práva na občiansku česť a dôstojnosť, pričom nedošlo k účinnému ospravedlneniu sa, ktoré by bolo dostatočným morálnym zadosťučinením. Prípadné zadosťučinenie vo forme ospravedlnenia sa pred pracovným kolektívom by nebolo postačujúce a takéto ospravedlnenie nie je možné zrealizovať, nakoľko sa podstatne zmenili okolnosti. Navrhovateľovi tak vznikol nárok na priznanie finančného zadosťučinenia.*

Pokiaľ ide o dohodu o urovnaní zo dňa 25. 03. 2008 uzavretú medzi navrhovateľom a odporcom v 3. rade súd v súlade s citovaným ustanovením má za to, že urovnanie medzi účastníkmi sa nemohlo týkať práva (a jemu zodpovedajúcej povinnosti) na náhradu nemajetkovej ujmy, ktoré je predmetom tohto konania. Navrhovateľ v dobe kedy bola zmluva o urovnaní uzavretá nemohol na toto právo pomýšľať, keďže jeho návrh bol právoplatným rozhodnutím súdu zamietnutý. V súlade s citovaným ustanovením právo na ktoré niektorý z účastníkov nemohol pomýšľať nemôže byť predmetom dohody o urovnaní a z tohto dôvodu je uzavretá dohoda v tejto časti pre rozpor so zákonom neplatná (§ 39 Občianskeho zákonníka).

Pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy súd vychádzal z následnej reakcie, ktorú zásah vyvolal v pracovnom a spoločenskom prostredí navrhovateľa. Z výsluchu svedkov boli preukázané, že v spoločnosti osôb v okruhu ktorých sa navrhovateľ pohybuje či už v práci alebo vo voľnom čase sa o použití predmetného výrazu hovorilo, diskutovalo určité obdobie. Vedomosť o použití tohto výrazu bola zaznamenaná vo verejnosti v meste, v ktorom navrhovateľ žije, čím došlo k zníženiu jeho vážnosti a dôstojnosti i mimo úzkeho pracovného kolektívu značne nad bežnú mieru.

Vypočítaní svedkovia jednoznačne potvrdili, že tí, ktorí sa o jeho označení odporcom 1/ dozvedeli, toto jednoznačne odsúdili. Pri určení primeraného zadosťučinenia súd prihliadol i na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva navrhovateľa došlo, keď išlo o reakciu na konanie samého navrhovateľa za existencie konfliktných vzťahov medzi navrhovateľom a odporcom v 1. rade.

Pokiaľ ide o návrhy na doplnenie dokazovania výsluchom všetkých sudcov Okresného súdu ...prítomných na pracovnej porade..., súd tieto výsluchy nevykonal, nakoľko mal za to, že okolnosti týkajúce sa použitia predmetného výrazu boli dostatočne preukázané.

Na základe uvedeného súd za účelom primeraného vyváženia a zmiernenia vzniknutej nemajetkovej ujmy priznal navrhovateľovi sumu tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku...“

Proti rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol

krajský súd napadnutým rozsudkom. Rozsudok krajského súdu sťažovateľ napadol dovolaním, o ktorom rozhodol najvyšší súd napadnutým uznesením.

K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru rozsudkom krajského súdu

Zo sťažnosti vyplýva, že základom argumentácie sťažovateľa o porušení jeho práv je tvrdenie, že krajský súd ako súd odvolací sa vo svojom rozsudku nevysporiadal s námietkami obsiahnutými v odvolaní sťažovateľa proti rozsudku okresného súdu, a to námietkou nedostatočne zisteného skutkového stavu v dôsledku nevykonania dokazovania výsluchom JUDr. J. U., námietkou nesprávneho právneho posúdenia dohody o urovnaní. Porušenie svojich práv vidí sťažovateľ tiež v tom, že krajský súd odôvodnil svoj rozsudok skutočnosťami, ktoré neboli predmetom odvolania, a svoj právny záver, že navrhovateľ sa nemôže platne vzdať svojho nároku na súdnu ochranu porušeného práva na ochranu osobnosti, ničím neodôvodnil.

Z práva na spravodlivú súdnu ochranu vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie

Pokiaľ sťažovateľ tvrdí, že použitie predmetného výrazu na adresu žalobcu bolo vyvolané výroky na adresu JUDr. J. U., ide vo veci sťažovateľa o jednu z rozhodujúcich okolností, za ktorej k porušeniu práva na ochranu osobnosti malo dôjsť a na ktorú musí súd prihliadať pri rozhodovaní o výške náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Táto okolnosť však predmetom dokazovania v dôsledku neakceptovania sťažovateľovho návrhu na vykonanie dôkazu nebola, a to napriek tomu, že povinnosť pri rozhodovaní o výške nemajetkovej ujmy prihliadať na okolnosti, za akých k porušeniu práv došlo, vyplýva aj z nálezů ústavného súdu.

Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na nasledovnú časť odôvodnenia nálezů ústavného súdu: „*V konaniach o ochranu osobnosti má fyzická osoba v súlade s § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka právo aj na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, a to najmä v prípadoch, ak došlo k zníženiu jej dôstojnosti, či vážnosti v spoločnosti. Pri určení jej výšky prihliada všeobecný súd hlavne na závažnosť vzniknutej ujmy, ako aj na okolnosti, za akých k porušeniu jeho práv došlo.*

Posúdenie týchto okolností ponecháva na úvahu súdu, ktorá však nemôže byť bezbrehá, ale musí spočívať na logických a legitímnych faktoch. Je nepochybné, že mantinely, v rámci ktorých by sa mala pohybovať takáto úvaha súdu, musia byť istým spôsobom dané, pričom táto ich danosť je závislá od individuality každého prípadu a zároveň musí byť podmienená dôvodmi, na ktorých sa priznanie zakladá.

Podstatná je jedinečnosť prípadu a s tým spojená konkrétna intenzita zásahu a jej následky. Na základe toho potom všeobecný súd rozhodne o návrhu na priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch za porušenie práv a v odôvodnení svojho rozhodnutia predstaviť dôvody, ktoré ho k vyslovenému záveru viedli.“

Z obsahu odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu vyplýva, že tento sa uvedenou odvolacou námietkou sťažovateľa vôbec nevysporiadal (nemožno akceptovať tvrdenie krajského súdu, že odvolacia námietka sťažovateľa týkajúca sa nevypočutia JUDr. J. U. nie je namieste, keď si krajský súd neuvedomil, že sťažovateľ navrhuje výsluch JUDr. J. U., a nie JUDr. M. U., na ktorej výpoveď krajský súd v rozsudku odkazuje).

Podľa názoru ústavného súdu išlo v okolnostiach prípadu o návrh na vykonanie dôkazu, ktorým by sa zistili okolnosti, za ktorých k porušeniu práva na ochranu osobnosti žalobcu došlo a z ktorého je povinný súd v zmysle § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka pri určovaní sumy náhrady nemajetkovej ujmy vychádzať.

Ústavný súd tiež poznamenáva, že ak vo veci neboli vypočutí sudcovia, ktorí boli bezprostrednými prijímateľmi slov, ktoré použil sťažovateľ na adresu žalobcu, nemohli byť okolnosti použitia predmetného výrazu dostatočne preukázané. Zároveň je potrebné uviesť, že takýto dôkaz môže mať vplyv na samotné rozhodnutie o tom, či sťažovateľ zasiahol do práva žalobcu na ochranu osobnosti. Bolo preto nevyhnutné, aby sa odvolací súd s touto námietkou v odôvodnení rozsudku krajského súdu primeraným spôsobom zaoberal a ústavne akceptovateľným spôsobom aj vysporiadal.

Vzhľadom na uvedené je potrebné absenciu argumentácie krajského súdu v tomto smere považovať za prejav arbitrárnosti a porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru.

	<p>Po zrušení rozsudku krajského soudu bude mať sťažovateľ možnosť v ďalšom štádiu konania pred krajským súdom a prípadne aj okresným súdom uplatniť svoju argumentáciu týkajúcu sa platnosti, resp. neplatnosti dohody o urovaní.</p> <p>Z uvedeného dôvodu sa ústavný súd porušením základného a iného práva sťažovateľa už uvedeným postupom a rozsudkom krajského súdu nezaoberal.</p> <p>K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru uznesením najvyššieho súdu</p> <p>Najvyšší súd odmietol dovolanie sťažovateľa podľa 243b ods. 5 OSP v spojení s § 218 ods. 1 písm. c) OSP ako procesne neprípustné a meritom veci sa vôbec nezaoberal.</p> <p>V danom prípade uznesenie najvyššieho súdu nie je rozhodnutím spôsobilým zasiahnuť do ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou garantovaných základných práv alebo slobôd sťažovateľa, pretože k náprave jeho prípadných negatívnych dôsledkov dochádza zásahom ústavného súdu proti rozsudku krajského súdu.</p> <p>Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd tej časti sťažnosti, ktorou sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru uznesením najvyššieho súdu, nevyhovel.</p> <p><u>Ústavný súd rozhodol tak, že základné právo sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom krajského súdu porušené bolo.</u></p> <p><u>Rozsudok krajského súdu zrušuje a vec vracia krajskému súdu na ďalšie konanie.</u></p> <p><u>Sťažnosti sťažovateľa vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovuje.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESLP a iných súdov	Ústavný súd SR: III. ÚS 196/08, II. ÚS 410/06, IV. ÚS 303/04 ESLP: Kraska c. Švajčiarsko z 29. apríla 1993

spisová značka	I. ÚS 540/2013
sudca spravodajca	Marianna Mochnáčová
druh konania	čl. 127 ods. 1 ústavy konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – v časti vyhovené – v časti nevyhovené
dátum rozhodnutia	11. decembra 2013
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky čl. 5 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	<p>Zo sťažnosti a z jej príloh vo vzťahu k tej časti sťažnosti (Zo sťažnosti a z ich príloh vo vzťahu k tej časti sťažnosti), ktorá bola ústavným súdom prijatá na ďalšie konanie, vyplýva, že na základe návrhu prokurátora zo 17. apríla 2013 na vzatie sťažovateľa a jeho spoluobvineného do väzby Špecializovaný trestný súd, pracovisko Banská Bystrica (ďalej len „špecializovaný trestný súd“) po uskutočnení ich výsluchov v ten istý deň uznesením rozhodol o prepustení sťažovateľa a jeho spoluobvineného na slobodu.</p> <p>Proti uzneseniu špecializovaného trestného súdu podal prokurátor sťažnosť, ktorej odôvodnenie doplnil 22. apríla 2013. Najvyšší súd následne uznesením z 23. apríla 2013 rozhodol o vzatí sťažovateľa a jeho spoluobvineného do väzby v trestnej veci podľa § 20 a § 333 ods. 1 a 2 písm. b) Trestného zákona z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. b) a c) Trestného poriadku.</p> <p>Sťažovateľ v predmetnom konaní prostredníctvom svojho obhajcu v stanovisku k sťažnosti prokurátora z 23. apríla 2013 požiadali o nahradenie väzby zárukou. Najvyšší súd sa týmto jeho návrhom vôbec nezaoberal, čím podľa sťažovateľa došlo k porušeniu jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy, ako aj jeho práva podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru.</p>
ratio decidendi	<p>K namietanému porušeniu sťažovateľových práv malo dôjsť v dôsledku toho, že najvyšší súd nerozhodol o jeho návrhu na nahradenie jeho väzby písomným sľubom, ktorý predložil v predmetnom konaní prostredníctvom svojho obhajcu.</p> <p>Z listinných dôkazov v predmetnej veci ústavný súd zistil, že sťažovateľ prostredníctvom svojho právneho zástupcu 22. apríla 2013 predložil najvyššiemu súdu podanie označené ako „Stanovisko k odôvodneniu sťažnosti prokurátora Úradu</p>

	<p>špeciálnej prokuratúry GP SR“.</p> <p>V závere tohto podania sťažovateľ požiadal najvyšší súd o nahradenie jeho väzby „zárukou na základe sľubu podľa čl. 5 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj čl. 17 ods. 1 a 5 Ústavy Slovenskej republiky“.</p> <p>V rámci svojho vyjadrenia podaného k tejto sťažnosti najvyšší súd vo vzťahu k návrhu sťažovateľa o nahradenie väzby písomným sľubom uviedol: „... bolo o ňom rozhodnuté s odôvodnením, že súd nezistil zákonný dôvod na nahradenie väzby sľubom, vzhľadom na povahu prejednávaneho prípadu a osobu obvineného.“</p> <p>V preskúvanom prípade je preukázané, že sťažovateľ požiadal prostredníctvom svojho obhajcu podaním z 22. apríla 2013 o nahradenie väzby písomným sľubom.</p> <p>Najvyšší súd uznesením z 23. apríla 2013 o sťažnosti prokurátora úradu špeciálnej prokuratúry proti uzneseniu špecializovaného trestného súdu zo 17. apríla 2013 rozhodol tak, že podľa § 194 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku napadnuté uznesenie zrušil v celom rozsahu a podľa § 72 ods. 2 Trestného poriadku z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. b) a c) Trestného poriadku rozhodol o vzatí sťažovateľa a jeho spoluobvineného do väzby.</p> <p>Z obsahu uznesenia najvyššieho súdu z 23. apríla 2013 vyplýva, že ním tento súd nerozhodol o žiadosti sťažovateľa o nahradenie jeho väzby písomným sľubom. Táto skutočnosť je zrejماً jednak z výrokovej časti tohto uznesenia, vzhľadom na neexistenciu samostatného výroku týkajúceho sa uvedeného prostriedku náhrady väzby, a taktiež aj zo samotného odôvodnenia tohto rozhodnutia, v ktorom sa najvyšší súd splnením podmienok nahradenia väzby písomným sľubom navrhnutým sťažovateľom vôbec nezaoberal.</p> <p>V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na to, že zákonná povinnosť nadriadeného orgánu v zmysle § 192 ods. 1 Trestného poriadku preskúmať správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým bola podaná sťažnosť, ako aj konanie predchádzajúce týmto výrokom v sebe implikovane zahŕňa povinnosť rozhodnúť aj o tom, čo žiadal sťažovateľ vo svojom vyjadrení, resp. stanovisku z 22. apríla 2013 k sťažnosti prokurátora proti uzneseniu špecializovaného trestného súdu zo 17. apríla 2013. Táto požiadavka vyplýva okrem iného aj z princípu právnej istoty ako jedného z atribútov právneho štátu v zmysle čl. 1 ods. 1 ústavy.</p> <p>Potreba individualizácie výroku uznesenia, ktorým sa rozhodovalo o väzbe sťažovateľa, resp. o nahradení väzby písomným sľubom, vyplýva nielen z citovaných ustanovení Trestného poriadku, ale najmä aj z charakteru základného práva na osobnú slobodu. Zásah do osobnej slobody v podobe jej obmedzenia musí mať svoj jednoznačný základ vo výrokovej časti súdneho rozhodnutia, s ktorou zákon spája právne účinky, a musí sa odzrkadliť aj v jeho samotnom odôvodnení.</p> <p>Z odôvodnenia uznesenia najvyššieho súdu z 23. apríla 2013 vyplýva, že e sa žiadosťou o nahradenie väzby sťažovateľa písomným sľubom najvyšší súd nezaoberal a nerozhodol o nej, hoci v okolnostiach prípadu to bolo jeho povinnosťou, čím došlo podľa názoru ústavného súdu k odopretiu práva sťažovateľa na rozhodnutie o tejto žiadosti, a tým k porušeniu jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy, ako aj práva podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru.</p> <p>Zohľadňujúc všetky okolnosti tohto prípadu, predovšetkým charakter pochybenia najvyššieho súdu a skutočnosť, že zákonnosť dôvodov väzby sťažovateľa bola následne v krátkom čase súdmi opätovne preskúvaná, dospel ústavný súd k záveru, že v danom prípade postačuje vyslovenie porušenia práv sťažovateľa a v záujme dovŕšenia ochrany porušených práv nie je potrebné poskytnúť sťažovateľovi vyšší stupeň ochrany priznaním finančného zadosťučinenia, a preto v tejto časti jeho sťažnosti nevyhovelo.</p> <p><u>Ústavný súd rozhodol tak, že základné práva sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a právo podľa čl. 5 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd uznesením najvyššieho porušené boli.</u></p> <p><u>Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovuje.</u></p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEF a iných súdov</p>	<p>Ústavný súd SR: III. ÚS 7/00, III. ÚS 255/03, III. ÚS 199/05, III. ÚS 7/00, IV. ÚS 181/07, III. ÚS 255/03, III. ÚS 199/05, IV. ÚS 181/07</p> <p>ESEF: Stögmüller c. Rakúsko z 10. novembra 1969, Caballero c. Spojené kráľovstvo z 8. februára 2000, S. B. C. c. Spojené kráľovstvo z 19. júna 2001</p>

Nálezy – priet'ahy v konaní:

spisová značka	I. ÚS 577/2013
sudca spravodajca	Milan Ľalík
druh konania	čl. 127 ods. 1 ústavy konanie o s'ťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	6. novembra 2013
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka namietala porušenie označených práv postupom okresného súdu v civilnom konaní o zrušenie a vyporiadanie spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam, ktoré začalo v roku 2004.
ratio decidendi	<p>1. Pokiaľ ide o kritérium zložitost' veci, posúdením namietaného konania podľa prvého kritéria ústavný súd dospel k záveru, že preskúmané konanie je po právnej i skutkovej stránke dost' zložitú – jeho predmetom je konanie o zrušenie a vyporiadanie spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam, ktorého sa zúčastňuje veľa účastníkov konania (iba 44 odporcov).</p> <p>Na „komplikovaný“ priebeh súdneho konania pre veľký počet účastníkov poukázala vo svojom vyjadrení aj konajúca sudkyňa okresného súdu, najmä s ohľadom na neznámy pobyt niektorých účastníkov, či ich umretie v priebehu sporu, a tým nutnosť vykonať dedičské konanie a pod. Podľa názoru ústavného súdu preto možno konštatovať, že doterajšia dĺžka konania značne závisela od zložitosti a komplikovanosti veci týkajúcej sa nedoložených vlastníckych práv k nehnuteľnostiam u veľkého počtu spoluvlastníkov.</p> <p>2. Pri hodnotení druhého kritéria – teda správania sťažovateľky v preskúmanom konaní – ústavný súd nezistil skutočnosti, ktoré by svedčili o závere, že aj sťažovateľka sa pričiniła o doterajšiu dĺžku konania.</p> <p>3. Naostatok sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v namietanom konaní a v tejto súvislosti zistil, že aj okresný súd spôsobil predĺženie konania jednak svojou nečinnosťou (najmä do roku 2008), a potom svojou neefektívnou a nesústredenou činnosťou pri riešení daných vzťahov.</p> <p>V tejto súvislosti musíme dodať, že na splnenie požiadaviek čl. 48 ods. 2 ústavy či čl. 6 ods. 1 dohovoru nestačí, aby súd vo veci iba vykonával určité procesné úkony (bez ohľadu na ich počet), ale je potrebné, aby vec bola právoplatne skončená po niekoľkých pojednávaníach v horizonte 3 – 4 rokov na okresnom súde. Tým si sudca vytvorí časový priestor na skončenie ďalších vecí a zároveň prinavrátí súdnej moci takú prestíž, akú by mala mať v demokratickom právnom štáte.</p> <p><u>Ústavný súd rozhodol tak, že základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov upravené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, právo zaručené čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a základné právo zaručené čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd postupom okresného súdu v namietanom konaní porušené boli.</u></p> <p><u>Okresnému súde prikazuje v namietanom konaní konať bez zbytočných priet'ahov. Sťažovateľke priznáva primerané finančné zadost'učinenie v sume 2 000 €.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	***

spisová značka	I. ÚS 419/2013
sudca spravodajca	Peter Brňák
druh konania	čl. 127 ods. 1 ústavy konanie o s'ťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	11. decembra 2013
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky

zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ namietal porušenie označených práv postupom okresného súdu v konaní o neplatnosť skončenia pracovného pomeru a o náhradu mzdy z pracovného pomeru, ktoré začalo v roku 2008.
ratio decidendi	<p>1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd bral do úvahy aj v predmetnom prípade skutkový stav veci a platnú právnu úpravu relevantnú na rozhodnutie. Na základe týchto hľadísk konanie o neplatnosť skončenia pracovného pomeru a o náhradu mzdy z pracovného pomeru nehodnotil ako právne zložitú vec.</p> <p>2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa v preskúmvanej veci, ústavný súd nezistil, žeby sa sťažovateľ zákonne neprimeraným spôsobom podieľal na prieťahoch v konaní.</p> <p>3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v predmetnej veci, pričom zbytočné prieťahy v konaní posudzoval ako celok s prihliadnutím na všetky okolnosti prípadu vrátane významu predmetného konania pre jeho účastníkov.</p> <p>Pokiaľ ide o postup okresného súdu, ústavný súd vychádzal nielen z hľadiska sťažovateľom namietaného obdobia zbytočných prieťahov, ale aj z hľadiska celkového priebehu posudzovaného konania. V tomto ohľade zistil, že súdne konanie sa začalo podaním žaloby o neplatnosť skončenia pracovného pomeru a náhradu mzdy z pracovného pomeru s prísl. 20. decembra 2000 a doteraz nie je skončené.</p> <p>Napriek tomu, že okresný súd nariadil súdne pojednávania, vykonával úkony spojené s prerokovaním veci, zabezpečoval vypočutie svedkov dožiadanými súdmi a listinné dôkazy, jeho konanie bolo nekoncentrované a neefektívne. Svedčí o tom skutočnosť, podľa ktorej rozhodol v merite veci okresný súd 14. júla 2009, predsa toto rozhodnutie muselo byť krajským súdom zrušené a vec bola vrátená okresnému súdu na ďalšie konanie. Konanie vedené okresným súdom do času rozhodovania ústavného súdu trvá už takmer 6 rokov. Vzhľadom na uvedené nepovažoval ústavný súd za potrebné poukazovať na jednotlivé obdobia nečinnosti okresného súdu, pretože celková doba od podania žalobného návrhu trvá takmer 13 rokov, počas ktorej vec sťažovateľa stále nie je právoplatne skončená, sama osebe osvedčuje dôvodnosť podanej sťažnosti.</p> <p><u>Ústavný súd rozhodol tak, že okresný súd v namietanom konaní porušil základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie veci v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.</u> <u>Okresnému súdu prikazuje konať vo veci bez zbytočných prieťahov.</u> <u>Sťažovateľovi priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 5 000 €.</u> <u>Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovuje.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	***

spisová značka	I. ÚS 496/2013
sudca spravodajca	Peter Brňák
druh konania	čl. 127 ods. 1 ústavy konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	11. decembra 2013
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ namietal porušenie označených práv postupom okresného súdu v konaní o vypratanie nebytových priestorov, ktoré začalo v roku 2003.
ratio decidendi	<p>1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd bral do úvahy aj v predmetnom prípade skutkový stav veci a platnú právnu úpravu relevantnú na rozhodnutie. Po právnej stránke ide o štandardnú občianskoprávnú vec patriacu do rozhodovacej agendy všeobecného súdnictva.</p> <p>2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa v preskúmvanej veci, ústavný súd zistil niektoré okolnosti, na základe ktorých osoba sťažovateľa participovala čiastočne na zistených prieťahoch v konaní pred okresným</p>

	<p>súdom tým, že 2. februára 2005 a 15. októbra 2007 sa bez ospravedlnenia nezúčastnil súdneho pojednávania, 15. februára 2006 okresný súd na žiadosť sťažovateľa odročil súdne pojednávanie, ďalej 9. októbra 2006 sťažovateľ vzniesol žalobný protinávrh na zaplatenie finančnej čiastky, ktorý bol neujasnený, vykazoval vady, a preto okresný súd musel urgovať 26. marca 2008 právnu zástupkyňu sťažovateľa na ich odstránenie.</p> <p>3. Pokiaľ ide o postup okresného súdu, ústavný súd vychádzal nielen z hľadiska sťažovateľom namietaného obdobia zbytočných prietáhov, ale aj z hľadiska celkového priebehu posudzovaného konania. V tomto ohľade zistil, že súdne konanie sa pred okresným súdom začalo podaním žaloby 13. júna 2003 a doteraz nie je právoplatne skončené.</p> <p>Ústavný súd sa priklonil k názoru sťažovateľa, že k zbytočným prietahom v konaní došlo, a to napriek tomu, že okresný súd vykonával úkony (rozhodoval o oslobodení od platenia súdnych poplatkoch, ustanovení právneho zástupcu sťažovateľovi, o zámene účastníkov konania, o pripustení ďalšieho účastníka do konania, nariaďoval súdne pojednávania, vykonával úkony spojené s prerokovaním vecí, zabezpečoval listinné dôkazy...). Jeho konanie bolo nekoncentrované a neefektívne. Svedčí o tom skutočnosť, že za 10 rokov trvania súdneho sporu ani raz v merite veci nerozhodol.</p> <p>Sťažovateľ žiadal priznať primerané finančné zadost'učinenie v sume 12 000 €, ktoré však bližšie nezdôvodnil. Sťažovateľ si takto síce uplatnil nárok na primerané finančné zadost'učinenie, ale výslovne neuviedol, z akých dôvodov ho žiada.</p> <p><u>Ústavný súd rozhodol tak, že okresný súd v namietanom konaní porušil základné právo sťažovateľa na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.</u></p> <p><u>Okresnému súdu prikazuje konať vo veci bez zbytočných prietáhov.</u></p> <p><u>Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovuje.</u></p>
<p>požité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESLP a iných súdov</p>	<p>***</p>

<p>spisová značka</p>	<p>I. ÚS 593/2013</p>
<p>súdca spravodajca</p>	<p>Mochnáčová Marianna</p>
<p>druh konania</p>	<p>čl. 127 ods. 1 ústavy konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb</p>
<p>druh rozhodnutia a spôsob vybavenia</p>	<p>nález –vyhovené</p>
<p>dátum rozhodnutia</p>	<p>11. decembra 2013</p>
<p>dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv</p>	<p>čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd</p>
<p>skutkový stav a základné fakty</p>	<p>Sťažovateľka namietala porušenie označených práv postupom okresného súdu v konaní o zaplatenie pohľadávok vyplývajúcich z uzatvorených úverových zmlúv, ktoré začalo v roku 2000.</p>
<p>ratio decidendi</p>	<p>1. Spory o zaplatenie pohľadávok vyplývajúcich z uzatvorených úverových zmlúv tvoria bežnú súčasť rozhodovacej agendy všeobecných súdov a v zásade ich nemožno považovať za právne ani skutkovo zložité. Tento záver sa podľa názoru ústavného súdu vzťahuje aj na napadnuté konanie. Ku skutkovej a právnej zložitosti veci je potrebné napokon ešte uviesť, že ani predseda okresného súdu vo svojom vyjadrení k sťažnosti netvrdil, že by napadnuté konanie malo byť osobitne právne alebo skutkovo zložité.</p> <p>2. Ústavný súd pri preskúmaní spisu zistil, že sťažovateľka svojím správaním prispela k doterajšej dĺžke konania tým, že neoznámila konajúcemu súdu zmenu svojho trvalého pobytu, ktorá nastala počas namietaného konania.</p> <p>3. Ústavný súd konštatuje, že postup okresného súdu v napadnutom konaní sa vyznačoval viacerými dlhými obdobiami úplnej nečinnosti okresného súdu.</p> <p>O nesústredenom a neefektívnom postupe okresného súdu svedčí aj skutočnosť, že vôbec nerozhodoval o sťažovateľkou podanej žiadosti o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov za podaný odpor proti platobnému rozkazu.</p> <p>Ústavný súd po posúdení všetkých skutočností dospel k názoru, že okresný súd svojím postupom v namietanom konaní s prihliadnutím na doterajšiu dĺžku konania</p>

	<p>(takmer 14,5 rokov) bez právoplatného rozhodnutia vo veci samej, ako aj svojou neefektívnou a nesústredenou činnosťou spôsobil zbytočné priesťahy v konaní.</p> <p><u>Ústavný súd rozhodol tak, že základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom okresného súdu v namietanom konaní porušené boli.</u></p> <p><u>Okresnému súdu prikazuje konať bez zbytočných priesťahov.</u> <u>Sťažovateľke priznáva finančné zadosťučinenie v sume 4 000 €.</u></p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov</p>	<p>***</p>

Spracoval: JUDr. Gabriela Lacková

Upozornenie :

Prehľad vybraných rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „prehľad“) je neoficiálnym dokumentom, ktorý slúži výlučne na informovanie o rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“). Prehľad zostavuje Analytické oddelenie Odboru súdnych poradcov a súdnej agendy Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky z rozhodnutí ústavného súdu, písomne vyhotovených a odoslaných účastníkom konania v danom období. Prehľad nezaväzuje ústavný súd a nenahrádza jednotlivé rozhodnutia ústavného súdu, z ktorých bol zostavený.